

Socialnämnden

§ 9

Svar på motion från Annika Carlsson Wistedt (MP) och Christopher Dywik (KD) om partnerskap mot hemlöshet

Dnr SN 2023/0698.02.05

Handlingar

Tjänsteskrivelse daterad 2024-01-17
Yttrande
Motion – Partnerskap mot hemlöshet

Bakgrund

Annika Carlsson Wistedt (MP) och Christopher Dywik (KD) föreslår i en motion att

- Socialförvaltningen ges i uppdrag att verka för en samverkan med Stadsmissionen i form av ett utökat ideellt offentligt partnerskap (IOP) med syftet att motverka hemlöshet i Kalmar.
- Samverkan utgår från metoden ”Bostad först”.
- Socialförvaltningen utreder en lämplig arbetsfördelning mellan parterna till exempel med lättillgängliga akuta platser i Stadsmissionens regi, boendestöd och samverkan med fastighetsägare i socialförvaltningens regi och samverkan med kringliggande kommuner i socialförvaltningens regi.
- Socialförvaltningen verkar för att samarbetsavtal kring hemlöshet med övriga kommuner i regionen.

Socialnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över motionen.

Överläggning

Verksamhetschef Malin Holgert redogör för ärendet.

Micael Nilsson (M) delar inte riktigt inställningen att Kalmar kommun använder metoden Bostad först, då det inte utgår från metodens ursprung där tunga missbrukare som inte kan få och behålla en bostad över tid, får hjälp till boende först och därefter andra insatser. Hur ska det gå att utvärdera och hur skiljer sig Kalmars modell från ”trappstegsmodellen”?

Verksamhetschef Malin Holgert poängterar att vi måste identifiera individer för att se vad den enskilde behöver. Vi kan inte börja med att bygga organisationer

Socialnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2024-01-30

och strukturer utan utgå från vilka vi behöver hjälpa och vad som behövs samtidigt se till att ingen faller ”mellan stolarna”. Kalmars modell utgår från att hitta stadigvarande lösningar för varje enskild individ, vilket kan se olika ut. Det innebär smidiga lösningar och en bred insatspalett. Att använda begreppet Bostad först öppnar dörrar för att få kontrakt till stånd.

Socialchef Camilla Freedeke påtalar att det inte finns den volymen av bostadslösa i Kalmar kommun att vi kan teckna avtal om Bostad först med enskilda fastighetsägare. I Kalmar behöver vi individuella lösningar och utgå från behov, vilket även är mest kostnadseffektivt.

Curt Gustafsson (SD) yrkar bifall till motionen. Det är positivt med civilsamhällets utökade roll i samverkan för att motverka bostadslöshet och det finns goda koncept i motionen, vilka socialförvaltningen i delar redan arbetar utifrån.

Kalmaralliansen, genom Patrik Olsen (M), Micael Nilsson (M), Lena Mattsson (M) samt Karl-Gustav Kyrk (KD), ställer sig bakom bifall till motionen.

Ordförande framför att majoriteten (S, V och C) ställer sig bakom förvaltningens förslag till beslut.

Efter överläggningen konstaterar ordförande att det finns två förslag till beslut:

1. Socialförvaltningens förslag till beslut att avslå motionen
2. Curt Gustafssons (SD) förslag att bifalla motionen.

Ordförande finner efter omröstningen att nämnden har beslutat att bifalla socialförvaltningens förslag till beslut.

Beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen om partnerskap mot hemlöshet.

Reservation

Curt Gustafsson (SD) reserverar sig mot beslutet och meddelar att skriftlig reservation kommer att lämnas.

Kalmaralliansen, genom Patrik Olsen (M), Micael Nilsson (M), Lena Mattsson (M) samt Karl-Gustav Kyrk (KD), reserverar sig mot beslutet.

Skriftlig reservation från Curt Gustafsson (SD) inkommer 2024-01-31:

Socialnämnden**UTDRAG**

Sammanträdesdatum

2024-01-30

”Sverigedemokraterna ser positivt att civilsamhället i form av Stadsmissionen får ett större ansvar för att motverka hemlöshet. Socialförvaltningens yttrande ligger i stort i linje med vad motionärerna anför. Vi beklagar vänstermajoritetens avslag till att förstärka arbetet mot att bekämpa hemlöshet och den förstärkta roll som Stadsmissionen skulle få.

Vi noterar att man inte föreslår ett nytt härbärke och att man ska jobba efter metoden ”Bostad först”. Vi menar också att de positiva erfarenheter som IOP med Stadsmissionen gett, kunde lett till att förstärka arbetet mot hemlöshet enligt motionens intentioner.

Vi beklagar att vänstermajoriteten inte vill stödja en sådan utveckling.

Kalmar den 30 januari 2024

Curt Gustafsson

Sverigedemokraterna Kalmar”

Socialnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2024-01-30

Sekreterare

Carina Björkman

Justeras

Roger Holmberg
ordförande

Veronica Selén Ericsson

Handläggare
Malin Holgert
010-352 21 17

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2024-01-17

Ärendebeteckning
SN 2023/0698.02.05

Socialnämnden

Svar på motion från Annika Carlsson Wistedt (MP) och Christopher Dywik (KD) om partnerskap mot hemlöshet

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att avslå motionen om partnerskap mot hemlöshet.

Bakgrund

Annika Carlsson Wistedt (MP) och Christopher Dywik (KD) föreslår i en motion att

- Socialförvaltningen ges i uppdrag att verka för en samverkan med Stadsmissionen i form av ett utökat ideellt offentligt partnerskap (IOP) med syftet att motverka hemlöshet i Kalmar.
- Samverkan utgår från metoden ”Bostad först”.
- Socialförvaltningen utreder en lämplig arbetsfördelning mellan parterna till exempel med lättillgängliga akuta platser i Stadsmissionens regi, boendestöd och samverkan med fastighetsägare i socialförvaltningens regi och samverkan med kringliggande kommuner i socialförvaltningens regi.
- Socialförvaltningen verkar för att samarbetsavtal kring hemlöshet med övriga kommuner i regionen.

Socialnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över motionen.

Malin Holgert
Verksamhetschef

Camilla Freedeke
Socialchef

Socialförvaltningen Verksamhetschef och handläggare

Tel 010-352 00 00 vx | malin.holgert@kalmar.se

Kalmar kommun
WWW.KALMAR.SE

Bilagor
Yttrande
Motion – Partnerskap mot hemlöshet

Handläggare
Malin Holgert

Kommunfullmäktige

Yttrande

Svar på motion från Annika Carlsson Wistedt (MP) och Christopher Dywik (KD) om partnerskap mot hemlöshet.

Bakgrund

Annika Carlsson Wistedt (MP) och Christopher Dywik (KD) föreslår i en motion att

- Socialförvaltningen ges i uppdrag att verka för en samverkan med Stadsmissionen i form av ett utökat ideellt offentligt partnerskap (IOP) med syftet att motverka hemlöshet i Kalmar.
- Samverkan utgår från metoden ”Bostad först”.
- Socialförvaltningen utreder en lämplig arbetsfördelning mellan parterna till exempel med lättillgängliga akuta platser i Stadsmissionens regi, boendestöd och samverkan med fastighetsägare i socialförvaltningens regi och samverkan med kringliggande kommuner i socialförvaltningens regi.
- Socialförvaltningen verkar för att samarbetsavtal kring hemlöshet med övriga kommuner i regionen.

Som framgår i motionen har socialförvaltningen under 2023 besvarat en motion om behov av natthärbärge, från vilket juridiska förutsättningar, historik samt pågående nationellt arbete hämtats, då det är av samma betydelse som underlag i detta yttrande.

Juridiska förutsättningar

Kommunen har ansvar för bostadsförsörjningen i kommunen. Utifrån socialtjänstlagen, SoL, har kommunen skyldighet att tillhandahålla bostäder till vissa grupper och har det yttersta ansvaret för att personer får den hjälp och det stöd som de behöver. Det handlar om vissa äldre personer, vissa personer med funktionsnedsättning och vissa nyanlända som fått uppehållstillstånd. När personer utsatts för våld i nära relationer ska socialtjänsten erbjuda stöd och hjälp i form av lämpligt, tillfälligt boende till den som behöver det.

För att få rätt till bistånd krävs enligt SoL att den sökande inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt. Socialtjänstens ansvar kan exempelvis handla om att bistå med olika former av akuta och mer långsiktiga boendelösningar utifrån individuella behov och efter

bistandsbedömning. Det kan handla om att avhjälpa en tillfällig akut nödsituation utifrån kommunens yttersta ansvar. Det är inte reglerat vad ett sådant bistånd ska innehålla, utan socialtjänsten ska göra en individuell bedömning av behov som är akuta i varje enskilt fall. En förutsättning för rätt till bistånd från socialtjänsten är som huvudregel att man har rätt att vistas i landet. I annat fall är vistelsekommunens ansvar begränsat till att avhjälpa akuta och oförutsägbara nödsituationer.

Socialtjänsten ska alltid göra en individuell behovsprövning och fatta individuella beslut om exempelvis logi eller kostnad för hemresa för varje enskild individ som inte är bosatt i kommunen.

Socialtjänsten har en viktig roll när det gäller stöd och insatser för att förebygga avhysningar från bostäder. Att förebygga avhysningar är en betydelsefull del i samhällets samlade insatser mot hemlöshet.

Historik

2017 genomförde Socialstyrelsen en nationell hemlöshetskartläggning

2018 gjordes en utredning om att starta härbärge i form av IOP med Stadsmissionen. Där konstaterades att det IOP-förslag som tagits fram av Stadsmissionen inte var möjligt att genomföra utifrån socialnämndens begränsade ansvarsområde för EU-medborgare utan uppehållstillstånd, vilket inte motiverade en större finansiering.

2019 startades Stödboende Malmen. Stödboendet hade som syfte att även ha några "akutplatser" (korttidsplatser) men de personer som placerats där har haft svårt att komma vidare till annan boendelösning.

2021 besvarade socialnämnden en motion om att införa metoden Bostad först. Där beskrevs att det arbete som under föregående år bedrivits inom socialtjänsten i Kalmar med att minska antal andrahandskontrakt och istället hjälpa personer till att få egna kontrakt, innebär ett arbetssätt som i stort motsvarar idéerna med Bostad först.

2014-2019 genomförde Socialförvaltningen i Kalmar kommun en egen kartläggning av hemlöshet, vilken avslutades enligt beslut i nämnden 2019-10-07 då de mätningar som gjordes visade att det inte finns något stort antal hemlösa personer i Kalmar kommun och att siffrorna legat på ungefärlig nivå under lång tid. Ytterligare intern boendelösning (Malmen) hade tillkommit och bedömningen var att det inte längre förelåg samma behov av täta mätningar.

Pågående nationellt

Regeringen beslutade 2022 om en nationell hemlöshetsstrategi med målet att minska och förebygga att personer hamnar i hemlöshet. I strategin anges fyra mål för att motverka hemlöshet:

Mål 1. Hemlöshet ska förebyggas

Mål 2. Ingen ska bo eller leva på gatan

Mål 3. Bostad först bör införas nationellt

Mål 4. Det sociala perspektivet i samhällsplaneringen ska stärkas.

Regeringen har också beslutat om ett antal regeringsuppdrag som ska stödja den nationella hemlöshetsstrategins mål. T.ex. har Socialstyrelsen fått i uppdrag att genomföra en nationell hemlöshetskartläggning och att vara ett nationellt stöd i att implementera Bostad först genom bl.a. utlysning av medel för detta.

Socialstyrelsen har under våren 2023 genomfört hemlöshetskartläggningen.

Svar kommer publiceras under våren 2024 vilket gör att något underlag från denna kartläggning inte kan ingå i detta svar från socialnämnden.

Socialförvaltningens pågående arbete

Socialförvaltningen i Kalmar har sedan hösten 2020 ett pågående samverkansavtal IOP med Stadsmissionen som innefattar sysselsättningsverksamheter för målgrupper inom socialförvaltningens ansvarsområde. Kvalitetsuppföljning har genomförts årligen och samverkan fungerar mycket väl. Ett nytt IOP-avtal för perioden 2023-12-01-2026-11-30 har tecknats.

Socialförvaltningen ser inget behov av ett härbärge, vilket innebär tak över huvudet för natten, i Kalmar. Stadsmissionen förordar också långsiktiga boendelösningar framför härbärge och är positiva till utökat samarbete kring långsiktiga boendelösningar.

Socialförvaltningen har tillsammans med Stadsmissionen i december 2023 genomfört en workshop som bl. a. mynnade ut i en ”Bostad först-grupp”, vilken ska arbeta vidare med redan påbörjat arbete kring bostadsfrågor. Samverkan mellan Stadsmission och Mobilt team Vuxen är pågående sedan tidigare men formaliserades genom workshopen. Genom det redan pågående samarbetet har en handfull personer fått hjälp till eget bostadskontrakt.

Socialförvaltningen arbetar utifrån en variant av Bostad först och ställer sig bakom de grundläggande principerna i modellen. Socialförvaltningen har sökt statsbidrag för 2024 i syfte att utveckla ”Kalmars modell” av Bostad först. Arbetet innebär dialog med Fastighetsägarnätverket (Kalmarhem och privata hyresvärdar) med mål att bereda möjlighet för individer att få egna kontrakt utifrån Bostad först.

Sveriges Allmännytta publicerar årligen en marknadsrapport om allmännyttans bostadssociala ansvar, vilken i år har fokus på Bostad först ur bostadsföretagens perspektiv. Se rapport [Allmännyttans bostadssociala ansvar - Fokus Bostad först](#)

Socialförvaltningen strävar efter att få en helhetssyn gällande behov hos dem vi möter utifrån ett processorienterat synsätt med individuell bedömning för att utreda orsakerna till att individen är hemlös. Arbetet sker både på individnivå och på gruppnivå vilket innebär att vi hela tiden behöver anpassa våra verksamheter utifrån behov. Vi behöver se de bakomliggande faktorer som gör att individer blir hemlösa och erbjuda hjälp till eget självständigt liv med långsiktigt varaktigt boende och kompletterande stöd. Förvaltningen ser även över vilka boendeformer som behövs utifrån förändrade behov hos våra målgrupper.

Socialförvaltningen arbetar vräkningsförebyggande och initierar kontakt med erbjudande om stöd då vi får kännedom om att avhysning kan bli aktuellt. Individer med behov av akut boende beviljas i dagsläget kostnader för till exempel vandrarhem. Detta görs inom ramen för ekonomiskt bistånd vilket gör det svårt att särskilja i statistik. Målet för socialtjänsten är alltid att arbeta mot långsiktigt hållbara boendelösningar.

Utöver samverkan med Stadsmissionen sker samverkan även mellan Kalmar kommuns ordningsvakter och Mobilt team Vuxen, för att hitta individer i behov av stöd och motivera dessa att söka/ta emot hjälp i avsikt att nå långsiktiga boendelösningar. I de fall ordningsvakter kommer i kontakt med

personer i akut behov av boende kontaktar de Mottagning Vuxen eller Sydostjouren (efter kontorstid) som, om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt, kan vara behjälpliga med akut boende. Dialog har påbörjats internt om upphandling av akuta boendeplatser för att säkerställa tillgång när behov uppstår. Avstämning kommer ske med Upphandlingsenheten om hur vi kan gå vidare med frågan.

Kalmars mötesplatser är också en ”arena” för att möta och komma i kontakt med personer som är i behov av långsiktiga boendelösningar. Sedan 2024-01-01 tillhör mötesplatserna organisatoriskt socialförvaltningen, vilket underlättar samverkan med övriga verksamheter inom förvaltningen.

Det finns en uppbyggd struktur i länet där möjlighet till samverkan och erfarenhetsutbyte kring målgruppen hemlösa kan ske, IFO-chefsnätverket (IFO, Individ- och familjeomsorg). Nätverket leds av utvecklingsledare på Kommunförbundet.

Lokalt finns en uppbyggd samverkan mellan enhetschefer inom vuxenområdet och chefer inom psykiatri, vilket underlättar arbetet kring enskilda individer i målgruppen.

Socialförvaltningen följer de översyner och regleringar som pågår på nationell nivå, vilka kommer att påverka socialtjänstens arbete med boendelösningar, exempelvis samsjuklighetsutredningen, narkotikautredningen och nya regler avseende skyddat boende för våldsutsatta.

Slutsats

Socialförvaltningen har ett redan pågående arbete som ligger i linje med tankarna och förslagen i motionen. Socialförvaltningen arbetar aktivt för att identifiera och ge stöd till personer i behov av långsiktigt hållbara boendelösningar. Förvaltningen arbetar också vräkningsförebyggande. Samverkan är upparbetad med flera aktörer, både internt och externt, och överensstämmer med innehållet i den nationella hemlöshetsstrategin, där Bostad först ingår. Härbärgelösning förordas inte i hemlöshetsstrategin.

Socialförvaltningen ser inte något samarbetsavtal kring hemlöshet mellan närliggande kommuner som en möjlig väg för att nå kort- eller långsiktiga boendelösningar. Varje kommun har ett eget ansvar för sina kommuninvånare och behöver angripa frågan utifrån sina lokala förutsättningar.

Partnerskap mot hemlöshet

Uppgifter från Stadsmissionen och socialförvaltningen är samstämmiga. I Kalmar finns det flera personer utan tak över huvudet på natten. Vissa befinner sig i denna situation en kortare tid. Men för allt för många handlar det om en längre tid.

En kommun har en skyldighet att hjälpa alla som befinner sig inom kommunens geografiska område och som saknar tak över huvudet. De som hör hemma i kommunen ska ges en långsiktig hjälp. Men det krävs ett bredare grepp för att också kunna hjälpa alla de som uppehåller sig i kommunen, men som kanske av olika skäl är skrivna någon annanstans. Vi behöver här ha ett gott samarbete med våra kringliggande kommuner för att undvika att alla bara tittar på sitt eget strikt juridiska ansvar. Omtanken om vår medmänniska måste komma först.

Det finns många olika orsaker till hemlöshet. Därför är det ett område som lämpar sig väl för ett samarbete mellan kommunen och ideella krafter eftersom man då har möjligheter att möta människor i olika sammanhang. Ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) finns redan etablerat mellan Stadsmissionen och socialförvaltningen vad gäller sysselsättning. När det gäller hemlöshet finns exempel på informellt samarbete mellan dessa. Medan Stadsmissionen har lättare att etablera en informell kontakt med behovande så har socialförvaltningen goda möjligheter till samarbete med fastighetsägare och har dessutom möjligheter att stödja boende till exempel genom det mobila teamet. Åtgärder mot hemlöshet ska inte bara rikta sig mot den akuta situationen utan de måste ha en bra koppling till mer långsiktiga lösningar för individen.

Kommunens hemlöshetsarbete har länge varit uppe för diskussion och det är inte första gången som till exempel behovet av ett natthärbärge utretts.

I en nyligen besvarad motion från Miljöpartiet om natthärbärge för hemlösa beskriver socialförvaltningen att det pågår ett förändringsarbete som syftar till att bättre möta den akuta hemlösheten. Socialförvaltningen ser möjligheter att utöka samverkan med Stadsmissionen inom detta område och de anger att Stadsmissionen är positiv till ett sådant samarbete.

2021 motionerade Kristdemokraterna i Kalmar om ett införande av metoden Bostad först. Både Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och Regioner (SKR) rekommenderar att kommuner använder Bostad först för behandling av missbruk och beroende. I den nationella hemlöshetsstrategin (2022) anges att metoden "Bostad först" bör införas i hela landet för att motverka hemlöshet - ingen ska bo eller leva på gatan.

Bostad först är en evidensbaserad metod som innebär att kommunen arbetar utifrån individens behov och en bostad ses som en mänsklig rättighet. Personens egna åsikter ska respekteras och bostaden ska inte villkoras med krav på någon särskild behandling utan dessa delar bör skiljas åt. Grundtanken är att boendesituationen måste vara tryggad för att behandling bäst ska kunna mottas. Metoden innebär en möjlighet till trygghet och återhämtning i ett eget hem för den som har levt ett socialt utsatt liv och en möjlighet att komma in i samhällsgemenskapen. Bostäderna ska finnas utspridda i det vanliga bostadsbeståndet. Målet är att hyresgästen ska kunna bo kvar i sin lägenhet på samma villkor som alla andra hyresgäster. Metoden har implementerats på olika sätt i olika kommuner, och har generellt visat på goda resultat.

Kalmar kommun har under lång tid arbetat för att förebygga hemlöshet men har arbete kvar att göra för att uppfylla hela den nationella strategin och principerna i Bostad först.

Därför föreslår vi att:

- Socialförvaltningen ges i uppdrag att verka för en samverkan med Stadsmissionen i form av ett utökat ideellt offentligt partnerskap (IOP) med syftet att motverka hemlöshet i Kalmar.
- Samverkan utgår från metoden "Bostad först".
- Socialförvaltningen utreder en lämplig arbetsfördelning mellan parterna till exempel med lättillgängliga akuta platser i Stadsmissionens regi, boendestöd och samverkan med fastighetsägare i socialförvaltningens regi och samverkan med kringliggande kommuner i socialförvaltningens regi.
- Socialförvaltningen verkar för att samarbetsavtal kring hemlöshet med övriga kommuner i regionen.

Annika Carlsson Wistedt
Miljöpartiet de gröna

Christopher Dywik
Kristdemokraterna